

Közgazdasz

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1962. DECEMBER 31.

A tervezéssel összhangban

Napjainkban egyre többet halljuk ezt a szót: üzemszervezés. Az ezzel kapcsolatos új fellegzés nagymértékben érinti az ipargazdaságtani tanszéket, de az egész egyetem munkáját is. Ezekről a kérdésekről és az üzemszervezés egyetemi oktatásáról beszélgettünk dr. Cotel Kornél és dr. Varga Sándor elvtársakkal.

A szocialista közgazdaságtanban csak az elmúlt években vált elfogadottá ez a fogalom, nálunk az 1955–57-es években. Ezen belül, de a kapitalista szakirodalomban is eltérő a vélemény arra vonatkozóan, hogy mit értünk üzemszervezésen. Most készült elő Maynard professzor vezetésével amerikai, angol, kanadai, ausztrál közgazdászok közreműködésével készült üzemszervezési mű magyar kiadását. Itt szintén azt olvashatjuk, hogy a szerzők a legáltalában fogják fel az üzemszervezés fogalmát és az olvasó feladata, hogy határvonalat húzzon.

Bármilyen különbségek legyenek is azonban, le kell szögezni, hogy ebben nemcsak a technológiai folyamatok, hanem az igazgatási, a termelési előkészítő és kísérő munka szervezése is beletartozik.

Mi magyarázza az üzemszervezés megnövekedett szerepét?
A gazdaságpolitikában történt lényeges szemléletbeli változás eredményeképpen a gazdaságvezetésben a mennyiségi szemlélet helyébe a gazdaságosság — jövedelmezőség problématikája került. A megoldás egyik alapvető eszköze a szervezés hatékonyságának emelése, új módszerek kidolgozása, az ebben rejlő tartalékok feltárása. Ez a folyamat hívta életre a Kohó és Gépipari Mi-

nisztérium, az Élelmiszerügyi Minisztérium Ipargazdaságtani és Üzemszervezési Intézetét az üzemszervezési osztályokat és csoportokat a különböző szinteken.

Hogyan folyik a tárgy oktatása és milyen változások várhatók ezen a téren?

Az előbb elmondottakból következők, hogy az oktatási reform keretében egyre nagyobb súlyt kapnak ezek a problémák az „Iparvállalatok tervezése, — szervezése” c. tárgyon belül. Így például foglalkozunk a gyártási rendszerek fejlesztésével, az optimális gyártási program kialakításával stb. Szeretnénk hangsúlyozni, hogy az üzemszervezést nem elszigetelten, hanem mint a vezetés eszközt tárgyaljuk. Ebből a szemléletből folyik, hogy elsősorban nem szervezési technikát tanítunk. A kapitalizmussal ellentétben nálunk sok kapcsolódó probléma (pl. finanszírozás) bizonyos mértékig túlnyúlik a vállalat keretein — ezért mindig szem előtt kell tartanunk azt, hogy maga a szervezés is tartalmaz tervezési elemeket egyezően a szervezésnek a szervezéssel alkotott egységét.

Milyen munkát végeznek ezen a téren az egyetemen kívül?

A tanszéki kutatócsoport mind elméleti, mind gyakorlati téren részt vesz az országos munkában. Felvételeket hajtunk végre az üzemekben, segítséget nyújtunk a működési szabályzatok elkészítéséhez.
Jelenleg folyik a már említett Maynard féle üzemszervezési munka magyar kiadásának kontrollszerkesztése, amely valójában a vonatkozó magyar technológia kialakítását jelenti.

—Vértés—

Új módszerekkel a nyelvoktatás eredményességéért

A tv képernyőjéről mindannyian jól ismerjük dr. Suara Róbert elvtársat, az orosz nyelvtanfolyam tanárát. Most, mint egyetemünk Nyelvi Intézetének új vezetőjét kértük meg, hogy beszéljen az új munkakörében szerzett eddigi tapasztalatairól és további terveiről.

Suara elvtárs egyetemünkre történt kinevezése előtt az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara nyelvi lektorátusának vezetője, valamint a Világnyelvi Bizottság titkára volt.

Hogyan fogadta a kinevezést?
Szakmai szempontból, a nyelvész számára feltétlenül vonzóbb és érdekesebb az itteni munka. A Közgazdasági Egyetemen szebb, sokoldalúbb és nem utolsó sorban magasabb színvonalú nyelvoktatás folyik — ezért nagy ambícióval jöttem ide.

Világszerte fokozódnak a követelmények — nemcsak a nyelvoktatás terén — és általános elvként fogalmazhatjuk meg fő célunkat: *minél gyorsabban, minél jobb eredményeket elérni.* Úgy érzem, hogy az új módszerek kidolgozására irányuló eddigi kísérletek is helyes irányban haladnak és mindenképpen ennek a fő célkitűzésnek a megvalósulását segítik elő. Gondolok itt például az egyre gyakoribbá váló „magnetofonos órákra”. A tanárok felkészültsége és kezdeményezőkézsége mellett adókat várokat a tervezett nyelvi laboratóriumtól, amelynek segítségével a technikát is „csatorba állíthatjuk”.

Mi a véleménye a hallgatók nyelvveltségéről, nyelvveltségéről?

Eddig főleg negyedéves külkereskedelmi szakosok óráit látogattam meg. Meglepett, hogy milyen összefüggően és tartalmasan használják a nyelvet.

Hogyan foglalná össze az egyetemünk nyelvoktatása előtt álló feladatokat, milyen tervei vannak?

A tanszéki kollektívával karöltve az egyetem oktatott minden nyelvvel megfelelően átgondolt, ha szabad ezt a kifejezést használom „tudatosan gyakorlati” módszerekkel kívánjuk emelni az oktatás és ezzel az eredmények színvonalát. Terveink között szerepel az is, hogy a nyelvvel tanulást még közelebb hozzuk a szakmához — a TTK-n már az első évben foglalkoznak szakmai jellegű szövegekkel. Ezzel párhuzamosan — hiszen meglehetősen kevés a nyelvvelóra — igyekszünk kiküszöbölni a felesleges szókincset.

A nem külkereskedelmi szakos hallgatóknál általános probléma a beszédkészség hiánya. A szakmai nyelvvel felé való további eltolódás nem lesz-e káros ebből a szempontból?

Semmi esetre sem. Az idő által korlátozott lehetőségek között is meg fogjuk találni a módját, hogy a nem külkereskedelmi is rendelkezzenek a mindennapi élet alapvető szókincsével, és aktívan is tudják használni azt.

Csupán néhány kérdéssel esett szó, hiszen Suara elvtárs csak ezután ismerkedik meg részletesen a nyelvoktatás helyzetével, a jegyzetekkel stb. és ennek alapján fogják részletesen kidolgozni a terveket. Úgy gondoljuk azonban, hogy az 1963-as évben már az új módszerek segítségével elérni sikerekről is beszámolhatunk.

Vértés Gábor

SZERETNÉM

Szeretném, ha megállna a perc:
Visszatérne benne volt idő
gyermeki öröme —
Pedig tudom, elműlik, mert úgy kell
Mert a holnap új értelemmel telik meg...
S eggyel több az emlék.

Emri Miklós

Középiskolai oktatási reformhoz

Jelese érettségiztem, az első fél év kollokviumait pedig csak közepes átlaggal zártam.

Minden évben elröppennek ilyen szomorúak, családostól sőt, hajjak a téli vizsgaidőszak után. Az egyetemen elért eredmények ezer oka közül itt csak egyről lesz szó. Arról, amivel kapcsolatban az egyetemen hallott első matematika előadásomról az előadó következő mondatai jutnak eszembe: „Számítanok iskolából kerültek ide. Ki ezt tanulta, ki azt. Legjobb tehát, ha olyan anyaggal kezdjük, amit még senki sem tanult.”

Arról lesz szó, amit manapság középiskolai tanárok, minisztériumi szakemberek vezetésével szűk körben és lapok hasábjain vitatunk: a középiskolai tantervről.

Főlősleges lenne bizonygatni, igen sok közünk van nekünk is ehhez a vitához. Akár úgy, mint utódaink a miénknél jobb felkészítésének gondjához, akár mint a művelődés társadalmi problémájához. S ha nem is zongoránunk végig a vitott kérdéseken, egy-két gondolatot közgazdász szemmel is jó ha megnéznünk.

A közgazdasági technikumok jó előkészítést adnak egyetemünkre. Aki onnan kerül hozzánk, már többé-kevésbé tisztázta a maga számára, hogy milyen feladatot jelent gazdasági szakembernek lenni. Sőt egy-két lépést már tetek is abba az irányba. De ha az ilyen hallgatók számviteli, politikai gazdaságtani előképzettségét hozzuk szóba, a másodikat mondat már arról szól, hogy más, igen fontos területen nem nyújtanak eleget a technikumok. Elmondhatjuk ezt a történelemre, a nyelvoktatásra, de a matematikai oktatásra is. Nemcsak kibúvót keres az a hallgató, aki így szól egy fogósabb matematikai bökenőről: „Magas ez nekem, én közgazdasági technikumban végeztem.” Most, amikor az élet követelésére nálunk már napi dolog az oktatott matematika területének kiszélesítése, jó lenne ha az öt megillető helyre emelnénk a közgazdasági középiskolák matematikáját is. Úgy is mint az egyetemre való előkészítést, de úgy is mint a technikumok jobb felvételését.

A gimnáziumok tantervének vitájában alapkérdés az egytagozat- kontra kéttagozat vitája. A mi szempontunkból —

ha a tantárgyak egyes terveit nézzük — az lenne a legjobb, ha a Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatójelöltje egyszerre mindkét tagozatot végzné. A természettudományit, meg a társadalomtudományit is. Ez a tréfás gondolat önként adódik, ha arról olvasunk, hogy a tervek szerint a természettudományi tagozaton heti 19 órában tanulnak matematikát, a másik tagozat 12 órával szemben, viszont a társadalomtudományi tagozat több teret enged a történelem, (ezen belül a politikai gazdaságtani alapfogalmak), társadalmi ismeretek, idegen nyelvek oktatásának. Az előbbiekből következik a mi álláspontunk a tagozatok vitájában: Ne legyen két tagozat a gimnáziumokban. Erveink is vannak ehhez a véleményünkhöz:

1. A gimnáziumi tanulók számára az alpműveltséget, a marxista-leninista világnézet, s a termelés alapvető ismereteit kell hogy nyújtsa.

2. Az előbbiekből következően nem nyújthat lezárt, de még csak nagy vonalakban lezárt ismereteket sem, sem a természettudományok, sem a társadalomtudományok területéről. Mély szakirányú képzést nem adhat. Így nincs is elég oka a szakosításnak.

3. A tanulók szakirányú érdeklődésére rendelkezésre állnak a szakkörök, kutató diákcsoportok, s egyéb lazább formák.

4. Véleményünk szerint 14 éves korban a középiskolába lépő fiatal még nem ítéheti meg teljes bizonyossággal, hogy a képességeinek melyik a leginkább megfelelő tagozat. Az egyetemi jelentkezéseknél ma is harmadrangú tényező, hogy valaki humán, illetve reál tagozaton végzett.

5. Egyes tantárgyaknál — ilyen a nyelv is, — szükséges, hogy a középiskolában mindenki a lehető legtöbbet kapjon. A természettudományos érdeklődésűeknek ugyanakkor nélkülözhetetlen az alapos nyelvveltanulás. Készséget tekintve pedig nem szabály, hogy a társadalomtudományok iránt érdeklődőknek feltétlenül jobb a nyelvvelszegűk is.

6. „Ami hasznos, az még nem okvetlenül szükséges...” alapelvét mi úgy értelmezzük, hogy a gimnáziumi

oktatás adjon egy bizonyos fundamentumot. De a felépítést ne merevítse saját formába. Márcsak azért se, mert nemcsak ilyen megosztása van a hajlamoknak, és képességeknek: természettudományos és társadalomtudományos. Megkérdendők: milyen tagozaton tanuljanak a képzőművészeti pálya felé hajlók? Vagy — korábbi gondolatot ismételve — a közgazdászok? (A technikumoknak nincs rá lehetőséjük, de nem is kizárólagos feladatuk a Közgazdasági Egyetemre való előkészítés.)

Felsoroltunk néhány érvet. Állíthatna velünk szembe bárki ennyit, vagy még többet. De ahol érvek érvek ellen csatázunk, nem szoktak buta döntések születni.

Torma Imre

Eredményekben gazdag új évet kívánunk minden kedves olvasónknak!

DISSZERTÁCIÓ VITÁK EGYETEMÜNKNÖN

December 20-án és 22-én két kandidátusi értekezést védtek meg egyetemünkön. Az első alkalommal dr. László Imre tanszékvezető docens, oktatási rektorhelyettes védte meg „A szocialista gazdaság állami irányításának egyes kérdései” című értekezését, két nap múlva pedig dr. Varga Sándor adjunktus „A munka termelékenysége és az átlagberek növekedése közötti összefüggés egyes kérdései a szocialista iparban” című disszertációjának megvédésére került sor.

A bíráló bizottság mindkét esetben egyhangúlag javasolta a tudományos minősítő bizottságnak, hogy a kandidátusi fokozatot a jelölteknek adja meg.

Az értekezése megvédésén szép számú hallgató vett részt, hallgatókat azonban nem láttunk soraikban.

Az egyetemet megelőző gyakorlat — levelező első év

Az MSZBT meghívására hazánkban járt észt baráti küldöttség vezetője

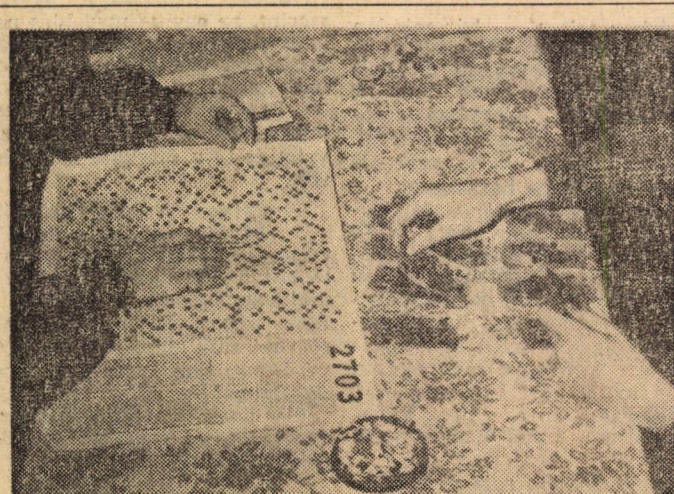
A. M. Peszti,

az Észti Állami Felsőoktatási Bizottság elnöke, sajtófogadáson válaszolt arra a kérdésre, hogyan oldják meg felsőoktatásukban a gyakorlati tapasztalatok megszerzését.

1959 óta gyökeres változásokat hajtottunk végre a felsőoktatásban, amelynek az a lényege, hogy biztosítsa; minden intézményben kellő elméleti felkészültséget kapjanak a hallgatók, és szakmai, technikai tudásra is szert tegyenek — mondotta Peszti elvtárs.

Ennek érdekében módosítottuk a felvételi követelményt. Előny az egyetemi felvételnél, ha a jelöltek egy-két év gyakorlati tapasztalata van. (Ez persze nem merev előírás, hiszen közvetlenül a középiskola befejezése után is felveznek hallgatókat a felsőiskolákba, még műszakra is). Ekkor az egyetem és az üzem együttesen szervezi meg, a hallgató az első négy hónapra ösztöndíjat kap, majd a továbbiakban az üzemtől fizetést munkája után. A munk-

körnek kapcsolatban kell állnia jövődő szakmájával. Ezek az üzembe kihelyezett egyetemi hallgatók tulajdonképpen esti formában végzik az első évet, heti három-négy előadás segítségével, és másod- vagy harmadévből lesznek rendez délelőtti hallgatók. Természetesen a tagozódnak megfelelően kétféle első-, vagy másodévből működik, különböző tantervekkel, amely csak a harmadévből lesz azonos. Ezeket az alapgyakorlatokat negyedéven újabb 6–8 hónapos, most már szakmai gyakorlat követi. Ismertette ezt a kérdést A. M. Peszti elvtárs.

Egy kis kikapcsolódás

Tanuljunk! – De miből?

A labirintus bejárata

Hogy is van az a mondat a Labirintusról? — állítottam be a szerkesztőségbe nyolcadik vagy tizedik portyám után. Szerénységem tükrözi, hogy csak Theseushoz és nem Odüsszeuszhoz hasonlítom magam. Habár lehet, hogy fordítva van, mivel úgy vélem, a Labirintusban sötét is volt.

1. A tanszék...

Első utam a statisztika tanszékhez vezetett. Ugyanis a statisztikát csak szak- illetve tankönyvekből tanulhatjuk meg. Dr. Ollé Lajos, docens adott felvilágosítást. — A tankönyv a tananyag természetesen megjelenési formája. Ez a forma szakmai minősítést is jelent, csak erre érett tananyagot adunk ki ebben a formában. Ez teszi vitaképessé más fórumok előtt is. Szak-statisztikai téren más szerveknél is nagymértékű oktatás folyik. Ezeket is el kellett látnunk könyvvel. A jegyzetet ugyanis csak egyetemi hallgatók kaphatják. Tudjuk, hogy a Közgazdasági és Jogi Kiadó drágábban adja ki a könyveket, mivel szakkönyveket és nem tankönyveket ad ki, mégis kénytelenek vagyunk az előbbinél kiadni azokat, mert a Tankönyvkiadónak nincs közgazdasági lektorátusa, amely felelősséget vállalna a kiadványokért. Szóbeli ígéretet kaptunk a Művelődéstügyi Minisztériumtól, hogy az egyetemen is használatba kerülő könyvekre, amennyiben azt a Közgazdasági és Jogi Kiadónál kell kiadni, dotációt ad.

— A szakkönyvek magas ára igen érzékenyen érint bennünket. Jellemző erre az ún. tanszéki „Ajándék”. Erre a stencillkiadványra azért van szükségünk, mert a hallgatók nem tudják a statisztikai példatárakat megvásárolni. Többször kértük a kiadókat, hogy az egyetemisták számára fűzve, s olcsóbb kiadásban hozzák ki a könyveket. Nem tették meg. A továbbiakról legjobban ha a kiadónál érdeklődik, mi ugyanis a javaslatok megtételénél tovább nem jutottunk.

Az egyetem állásfoglalásáról Dr. László Imre rektorhelyettes elvtársat kérdeztem meg. Kiderült, hogy az egyetem ebben az ügyben semmit sem tehet. A tanszékek állapotának meg a könyvkiadói igazgatósággal és ez adja ki a megfelelő kiadónak az anyagot. A Művelődéstügyi Minisztériumban az egyetemek már felvetették ezt a problémát négyöt évvel ezelőtt, és azóta többször is — eredménytelenül.

2. A könyvtár...

Dr. Miszti László, a könyvtár igazgatója elmondta, hogy 1959-ben a könyvtári főtanács jóváhagyásával felter-

jesztettek egy javaslatot, amelyben kérték, hogy a tankönyveknek az egyetemisták használatába kerülő részét, mint a jegyzetet, a jegyzetelátót, vagy erre a célra kialakított egyetemi szerv juttassa el a hallgatókhoz. Ennek az a haszna lenne, hogy az Állami Könyvterjesztő Vállalat kb. 30 százalékos rezsije nem növelné a könyv árát. Ezt a tervet a Kiadói Főigazgatóság mint kivihetetlen elvetette.

— Jó hírként elmondhatom, hogy a könyvtár ez évi megtakarítását a drága tankönyvek beszerzésére fordítottuk. Ez sajnos, még nem oldja meg a vizsga, illetve zárhelyik előtti torlódást. Ha a hallgatók nem kampányszerűen tanulnának, jobban ki tudnánk használni a meglévő könyvtárlományt.

Idáig a vádirat. Ezek után az illetékes fórumokat, először a tankönyvkiadót kérdeztem meg, mit tud felelni a kérdésekre.

3. A Tankönyvkiadó véleménye

„A tankönyvkiadó felvilágosításából kiderült, hogy nem kapnak dotációt sem az egyetemi jegyzetekre, sem pedig az egyetemi tankönyvekre. Egyéb kiadványaiknál jelentkező nyereségből fedezik ezek veszteségét.

Hazánkban az egyetemi tankönyvek kiadása a felszabadulás utáni években indult meg. Abban az időben az egyetemi tankönyvek árát a felsőfokú szakkönyvekre érvényes árak alapján határozták meg. Az egyetemi tankönyvek árának leszállításával a Művelődéstügyi Minisztériumban akkor kezdtek foglalkozni, amikor az ösztöndíj-rendszer átalakítása folytán az egyetemi hallgatók tankönyvszegélye megszűnt. Miniszteri szinten folytatott tárgyalások eredményeként az addigi átlagos 2,40 Ft-os B/5 ívenkénti eladási árat 1,50 Ft-ra szállították le. Az árszállítás ellenére az egyetemi tankönyvek vesztesége alig emelkedett, mert az árszállítást a példányszámok emelkedése követte, ami az egy példányra eső önköltség jelentős csökkentésével járt. A termelői áraknak 1959. január elsején történt szabályozásakor a nyomdai tarifák mintegy 35 százalékkal emelkedtek. Ez természetesen a jelentkező ráfordításokat is jelentősen emelte, az egyetemi tankönyvek eladási árát azonban kormányunk változatlanul hagyta.

Sok vita folyik arról, hogy az egyetemi tankönyvek csak a vizsgaanyagot tartalmazták-e, vagy ennél többet, tehát olyan anyagot is, amelyet az egyetem elvégzése után is hasznosíthatnak a hallgatók. A minisztérium felsőoktatási főosztálya ebben a kérdésben megnyugtató döntést hozott.

Ennek értelmében az egyetemi tankönyveink a vizsgaanyagban felül a legfontosabb gyakorlati, illetve szakmai ismereteket is tartalmazták.

Az egyetemi tankönyvek terjesztését, forgalmazását az Állami Könyvterjesztő Vállalat végzi. Terjesztési költségek címén tankönyvre 9 százalék, szépirodalmi és szakkönyvre 27 százalék terjesztői jutalékot kap.

A nyilatkozatból kiderül, hogy a tankönyvkiadó komoly áldozatokat hoz az egyetemisták érdekében, bár nem ad minden kérdésre választ.

Nem tudom, miért terhelik a szakkönyveket, mint a szépirodalmiakat. 27 százalékos terjesztői jutallékkal, amikor ezek is jelentős szerepet játszanak az egyetemi oktatásban és alapvetően országos érdeket, a szakmai továbbképzést szolgálják.

Olcsóbb kiállítású könyveket az egyetemistáknak. Sajnos, ez az elképzelés a gyakorlatban nem vált be. Legyártanak ezret kötve, az esti levelező és tanfolyamok részvevői számára. Másik ezret fűzve, a következő három-négy év egyetemistái számára, húsz forinttal olcsóbban. Ha üzleti forgalomban történik az árusítás, természetesen mindenki ezt az olcsóbb fajtát veszi meg. A drágább pedig kéthárom év múlva is eladatlant. Ezek szerint mégis van értelme a Miszti elvtárs által említett javaslatnak.

Nem állt szándékomban folytatásos regényt írni erről a témáról, most mégis az az érzésem, hogy a sok kiadó és más intézmény miatt kénytelen leszek. Következik következő számunkban Ariadne Fonala.

Kékesi József

ITT A FÉLÉV!

Ha valaki betéved az épületbe, olyan csend fogadja, hogy azt hiheti, egy árva lelket sem talál. Pedig sokan vannak itt, de még azok is határozatlan, csendes léptekkel közelítik meg a tanszéket, akik csak a kiírást nézik meg, hát még akik vizsgáznak.

A vizsgák dermesztő szele csapta meg a jövőendő közzgazdászokat, különösen az elsőöket, hiszen mögöttük még nincsenek tapasztalatok, sőt még elképzeléseik is egészen haloványak. Mert, jó, azt mindenki tudja, hogy például matematikából írásbeli és szóbeli vizsga van, hogy a félév anyagát kell tudni, igaz, hogy a fentiek tökéletesen meghatározzák a követelményeket, de mégis...

Ezért kérdeztük meg Lajos Sándor adjunktust, mik a vizsgakövetelmények, mit kell tudni egy-egy jegyért?

— Az indexbe kerülő jegyeket az írásbeli és szóbeli vizsga közös eredménye adja. Azok is tehetnek szóbeli vizsgát, kiknek elégtelenre sikerkült az írásbelijük. De természetesen irányadó az írásbeli vizsga eredménye.

Mennyit, s mi kell tudni az elégséges érdemjegyért?

— Egyszerűbb bizonyítást, például a kombinációk számának levezetését, a teljes indukciót, meg kell oldani a típus példákat, — (következés-képpen az elégségest mindenki elérheti. Itt tehát igazán nem kell tartani az utóvizsgáktól.)

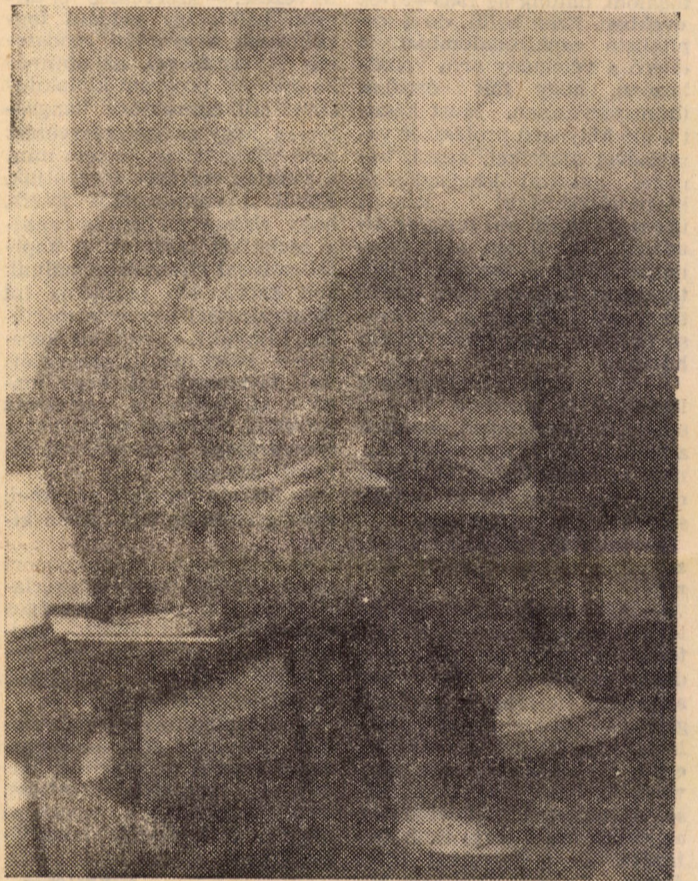
— A jelet már egy kissé nehezebb elérni, mert azon kívül, hogy fölényes biztonsággal kell tudni a félévi előadások anyagát, esetenként ennél többet is kérdeznék.

Most még tág lehetőség van mindenki előtt. Minden csütörtökön fél 6-tól 7 óra ötper-cig konzultációt tartanak a tanszéken.

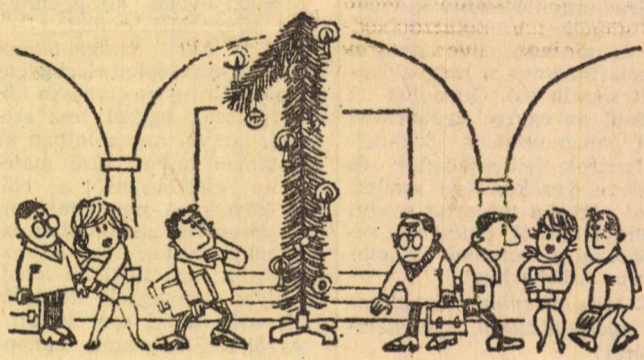
VIZSGA ELŐTT

Még egy utolsó pillantás a jegyzetre

MINDENKI FÁJA

Miért kellett volna hallgatnom?

Kezdő mérnök voltam. Tele ambícióval, tettvággyal és ezeregyszáz forint gyakornoki fizetéssel. Mindezt csak jellemzésnek mondom, s nem azért, mintha alkotókedvet bármelyik tény is különösebben zavarta volna. Még nem jutottam el odáig. Inkább csak kószolgtam az életet, a szakmát. Minden jól indult...

A főnököm a könnyűipari tervezőnél figyelmes, barátságos ember volt. Alig pár hete voltam ott, s igazán sokat foglalkozott velem. Egyáltalán nem éreztem a szakmai féltékenységet, amire kollégáim panaszkodtak. Faragó mindent rám mert bízni, okos tanácsokat adott, szinte barátián. Az ott töltött pár hét alatt azt is megtudtam, hogy nemcsak gyakorlati tapasztalata óriási, hanem szakmailag is jól felkészült mérnök. Nemrégiben fogadták el egyik jelentős újítását, ami már találmányszámba megy.

Szóval nyár volt, a tervezőiroda kicsit kihaltabb, mint máskor. A főnök éppen nyaralni készült (a családjával mentek Csehszlovákiába a nemrégben vásárolt kocsin) és behívtott magához; komoly munkát bízott rám, amellyel jól elbűvélkedhettam nyáron — át kellett kutatnom a tervtárat is —, mindent megbeszélünk, s ő elrobogott vidáman, derűsen, megérdemelt pihenőjére.

Napjaim nagy része a tervtárban telt el — bár minden délután kimentem a strandra, már komolyan udvaroltam is —, gyűjtöttem az anyagot. Sokat segített barátom, Laci is, aki mint közzgazdász végzett és újságírógyakornok lett az egyik lapnál. Érdekeltek a műszaki dolgok, cikkeiben is sokat foglalkozott újításokkal a technika népszerűsítésével. Úgy gondolta, majd találunk valamit a porosodó anyagok között, amit hasznosíthatunk, ha újra napfényre banyászunk.

Egy napon véletlenül kezembe került a főnök újításának dokumentációja is. Hatalmas paksaméta volt, teljes részletességgel. Gondoltam, nyár van, rá is érek, legalább alaposan át tanulmányozom, milyen logikájú is az öreg. Mert azt bizonyára tudod, hogy az ember gondolkodásmódját nemcsak a beszélgetésből, a vallomásaiból lehet megtudni, hanem arról vall munkájában, így például tervrajzaiban is. Nézegettem, gyönyörködtem a határozott rendszerben, majd gondosan tanulmányoztam a mellékletet is, a kezdetet, ahonnan az ötlet elindult. Úgy elálmodoztam a rajzok tüvöltetésében, hogy az étellel teli gépet láttam, mikor Laci hangját hallom:

— Érdekes, mintha ez a jelentéktlenebb rajz nem is az övé lenne. Valahogy más a vonalvezetése és kicsit a rendszer is.

Téli esték – hasznos mulatságok

II. rész

Előző számunkban a versírásra tanítottuk meg olvasóinkat. Azóta két teljes hét tel el, és reméljük, sőt hiszünk, hogy már mindenki kitűnően tud költeményt írni. Így rátehetünk második témánkra, a bírálatra.

A bírálat nehéz, de hálátlán feladat. Aki az első bírálat után még mindig kedvet érez ehhez a műfajhoz, az már megérdemli, hogy jó kritikusként nevezzük. Bírálni mindenkit lehet. Munkásokat, mérnököket, orvosokat, tanárokat, írókat, rendezőket, vezetőket, minisztereket, hivatalokat és intézményeket. Egyszóval — élöket és holtakat egyaránt.

Egyre azonban nagyon kell vigyázni! Hogy ki kit bírál. A tanuló ne bírálja a tanárát. A beosztott vezetőjét, az író a szerkesztőt, a szerkesztő az író, a tanár a tanítványt, a vezető a beosztottat. És a legfontosabb: élő ne bíráljon élő, holt pedig holtat, mert abból mindig csak félreértés származik. Ellenben mindenki bíráhatja a Patyolatot, a KIK-

et, a FIK-et, az FVV-t (Fővárosi Villamosvasút), a magyar filmeket, a Kossuth-cigarettát stb. Sőt bírálja is! Mert önkéntes sértésnek vesszük, ha nem foglalkoznak velük.

A bírálat hangja legyen kemény és bátor. Ezt többször hangsúlyozni kell. Az a leghevesebb, ha a kritika elején, közepén, és végén utalunk erre.

De legyen kritikánk jószándékú. Hangsúlyozzuk a bírált személy, vagy személyek, intézmény vagy intézmények rendkívül fontos szerepét, nélkülözhetetlenségét, nagyszerű eredményeit, kimagasló eregyeit, bámulatos sikereit, becsületes szándékát, feltétlenül akaratait, áldozatkészségét, harcos múltját, pompás jövőjét. Vigyázzunk azonban, ne hogy ezzel elkedvetlenítsük a bíráltat, és ezért mindig valami vigasztalót is mondjunk emellett.

Ha úgy érezzük, hogy írásunk még ezek után is túlságosan rövid lenne, esetleg megemlíthetjük a bírált személy hibáit is.

—Präger—

Fiatal író, költő, kritikus egyetemünkön

A múlt hónapban Illés Lajos folytatott beszélgetést a Gerelyes Endre, a kultúrminiszterrel az Új Íráson keresztül felkérte Gerelyes Endrét, Jobbágy Károlyt, Gyurkó Lászlót, hogy személyes beszélgetés keretében mélyíthessük el kapcsolatunkat az új magyar irodalommal. A szerkesztőség részéről Farkas László kísérte el őket az egyetemi beszélgetésre.

A délután 6 órára hirdett kezdésből negyed hét lett. Sajnos várni kellett a közönségre. Talán a vizsgaidőszak előszíne magyarázza, hogy olyan kevesen voltak. Mi, a jelenlevők aktivitásunkkal, kérdező kapacitásunkkal igyekeztünk pótolni a hiányt.

Elsőnek Jobbágy Károly mesélt el kalandos életútját. Beszélt a háború előtti évek munkásmozgalmáról, a hadifogság, személyi kultusz okozta csalódásokról. Negyvenkét éve ellenére a fiatalok közé sorolják, mert csak 1953-ban kezdett ismét írni. Részletesen elemezte a hallgatás hosszú éveit, a kiábrándulást megszüntető okokat, barátainak rábeszélését, az élet friss pezsdülését, az első versek születését.

— Irigylem Jobbágy Károlyt nehéz életútjáért — kezdte Gerelyes Endre — irigylem azt az érzelmi túlfűtöttséget, amelynek megszerzésére nincs más mód. Huszonnyolc évemmel a jövőről szeretnék beszélni.

Beszélt az alkotások elhelyezési lehetőségeiről. A formai újítól való félelemtől, a szokott formákat követő művek leközlésének könnyűségéről, pedig a haladó tartalom megköveteli a modern formákat, különben nem jut kifejezésre. Sajnos a tartalmat nem nézik, ha a forma új. Ez történt az Egyetemi Lapok december 8-i számában megjelent Nyolc Fokos Szép Lejtő című írásával is.

— Író szerettem volna lenni, mivel mindenki beképzelt — kezdte kissé ironikusan bemutatkozását — Gyurkó László. Írtam drámát, verset, novellát és regényt stb. Szerintem a mondanivaló határozza meg, milyen formát válasszon az alkotó. Felvázolta Erkölc és Dogmák című nagy vitát kavarázó cikkének következő részét. A 20 gépelő oldalból egy fél jutott Dezséri védekezésének elutasítására. — Nem személyes vélemények véde, hanem a probléma

megoldása a lényeges, ez Dezsérinél nem tapasztalható.

Farkas László a szerkesztés problémáiról beszélt. Gerelyes példáját vitte tovább. Ha minden magyar író — mondta — az országban található rosszról szubjektíve igazat írna, s ezt leközlőnk a lapban, hamis képet kapnánk, mert vannak eredményeink is, a lapnak ezt is tükröznie kell.

Az érdekes találkozót hosszú vita fejezte be az írói felelőség kérdéséről.

—Kékesi—

FIGYELEM!

Közeljünk kedves olvasóinkkal, hogy tekintettel a vizsgaidőszakra következő számunk nem két hét múlva — hanem január 29-én jelenik meg a szerkesztőség

A vizsgaidőszak elején

Elsősorban azokat kerestük fel, akiknek ez az első fél-évük itt az egyetemen. Hogyan készültek a vizsgákra? Van-e valami hatása a vizsgákra annak, hogy ők már 5 évig lesznek egyetemünk hallgatói?

— A felsőbb évesek tapasztalatai szerint a mi vizsgastruktúránk más, mint az övék volt. Kevesebb jegyet kapunk most, mint ők ebben az időszakban — mondta Brüll Mária, a külker. I/1-es csoport KISZ-csoportvezetője. Nagyon jó például, hogy gazdaságtörténetből szorgalmi kollokviumot tehetünk. Ez lényeges könnyítés lesz a következő fél évre. Hogy hogyan készültünk a vizsgákra? Már év elején elhatároztuk, hogy a vizsgákra közösen készülünk. Ez ISZM vállalásunk is. Hogy vállalásunkat teljesítjük, jelzi, hogy a csoport teljes létszámban együtt vizsgázik, és ez nemcsak adminisztratív dolog. Komolyan

segítünk is egymásnak a felkészülésben.

A felsőbb éveseknél is több csoport van, ahol már régebbi tapasztalatok alapján, vagy jó példát követve együtt vizsgázik a csoport. A vizsgára való jelentkezések mutatják, hogy a tanszék méltányolja a csoportosan jelentkezők kéréseit, de ez még jó lenne, ha fokozódna. Természetesen a csoporttól is függ, hogy időben közöljék a tanszékkel a létszámot és az időpontot, de szeretnénk, ha a tanszék ezt már előre is figyelembe vennék. Természetesen ez nem lesz szükséges, ha már több csoportos vizsgázás lesz, mint egyéni, de addig is az előnyöket az előbbieknél kellene biztosítani.

Eredményeket persze csak a vizsgaidőszak után közölhetünk. Addig is minden vizsgázónak jó tanulást, jó munkát kívánunk.

— Kéthly —

Megmagyarázom az utóvizsgámat

Ugyan! Karinthy! Azokkal a gyerekes dolgokkal, pikkeléssel, meg ilyesmivel. Csupa elavult, ősi magyarázat. Ma már egy valamire való diák nem is próbálkozik vele. Pláne nem egyetem szinten. Mert az egyetemistának már illik a jelenségeket a maguk totalitásban, dialektikusan és absztrakt tudományossággal megfigyelni, feltárni és elemezni, meg az objektív valóság mélyére ásni stb., stb.

Itt van példának a gazdaságtörténet üvém. Mit mond a

felület ember? Azt mondja: „Hja, az anyagot meg kell tanulni.” S mit mond egy tudományos módszertannal felvértezett közgazdász? „Ez kérem csak a látszat, a felszín.” En például tudományos rendszert dolgoztam ki, amelyből világosan kiderül, hogy én, illetve — hogy az általánosítás absztrakciójával éljek — a diák, milyen kis szerepet játszik osztályzataink alakulásában. Rövid vázlatban az osztályzatot meghatározó tényezők felosztása:

tárgy:	Objektív tényezők			
	jó	rossz	jó	rossz
tétel:	jó	rossz	jó	rossz
tanár:	jó	rossz	jó	rossz
tanár kedve	jó rossz jó-rossz jó-rossz stb.			

A táblázat ugyan önmagáért beszél, de a gyengébbek kedvéért végigfutok fő törvényszerűségein, s egy-két homályosabb pontot megvilágítok. Nézzük az objektív adottságokat, hiszen ezek a valóságban meglevő, akarattinktól független, adott tényezők, amiket kiküszöbölni lehetetlen.

Azt mondja: jó tárgy. Jó tárgy az, amiből az anyag kevés, könnyű és az előadásokon az előadó szigorúan a jegyzet szerint beszél. (Az elő-

adások elmulasztásából adódó hátrányok így kiküszöbölődnek.) Sajnos, ilyen tárgy nincs, így ezen a vonalon tovább haladni szükségtelen. A táblázatban csak a teljesség kedvéért nem mellőztük a részletesebb bontást. Rossz tárgy: a fentiek ellentéte. Nagy terjedelmű anyag, sok képlettel, konkrét adattal, és meggyász. Továbbá: jó tételnek nevezzük azt a tételt, amely a jegyzetben is benne van, sőt mi több, annak az elején. Tudniillik: az ember

nem gép, s az energiája a lapok számának növekedésével egyenes arányban csökken. A rossz tétel mindezek ellenkezője.

Nem lenne teljes tudományos vizsgálódásunk, ha nem terjedne ki a tanárra, mint a vizsga egyik igen fontos objektív elemére.

A tanár személye, erélye és ellenállóképessége felmérhetetlen jelentőségű. A szegény diák ott áll előtűnik fődelen lélekkel, kiürült agyvelővel, sehol egy árva puska, sehol egy segélyező sugallat...

Látható mindezekből, hogy a szegény kollokváló diák a sok objektív tényező közepette vajmi csekély reménnyel indul harcba. A szubjektív tényezőkről nem tettem említést, mert azok egészen minimális szereppel bírnak.

Ja, hogy mi van a gazdaságtörténettel? Hogy csak meg kellett volna tanulni? Ugyan már! Lehet is azt megtanulni? Van arra nekem időm? Hiszen a vizsgáimat én tudományos módszerrel magyarázom. Tudják, mennyi időt vesz az igénybe? Na, de én nem riadok vissza az áldozatoktól.

Küese Jolán

VIZSGA A KAMERA ELŐTT

A december 27-én vizsgázóknak duplán kellett igyekezni, mert a tv Ifjúsági Híradója az egész országnak hírül adja eredményüket.

A tv munkatársai az Ipartecnológia Tanszék vizsgázóit kapták lencsévégre. Január 8-án viszontláthatják magukat a képernyőn.

Tételhúzás

Eredmény: négyes

MINDENFÉLE

A legújabb Archimedesek tévedése:

Minden tanszék annyit veszít a tekintélyéből, amennyi a reform során végrehajtott jegyzet rövidítések kilogrammsúlya.

Jobban szeretek vizsgálni a professzornál, mint a tanárs-

Vannak EGÉSZEN furesz DOLGOK

Hármaszt kaptam polgázból. Pedig esküszöm, hogy jobban tudom, mint az a ronda Kovács. Tegnap aztán rájöttem, hogy miért. Csak egy kis statisztika az egész.

Szóval a gyakorlati jegyek megosztása a csoportunkban: 3 db ötös, 10 db négyes és 10 db hármas, azaz közepes. Namármost, a teremben három seksor van. Az első sorban egy fő kapott hármaszt, a másodikban kettő, a harmadikban pedig hét (7). Tehát az első sorban ülnek a zsenik, a másodikban az okosak, a harmadikban pedig a hülyék. Balszerencsémre én is ide ültem. De ezzel még nincs vége!

A tíz közepes megosztása nemek szerint: 2 lány és 8 fiú. Atkozott balszerencsém ezúttal sem hagyott el: pont a fiúk közé kerültem.

A második félévben feltétlenül jobb jegyet akarok, és erre két mód is van. Vagy előbbre ülök (ez könnyű, de felettébb kellemetlen), vagy lány leszek (ez nehéz és felettébb kellemetlen). Tegnap valaki azt mondta, hogy tanuljak többet. Bizarr ötlet, de lehet, hogy ezt is kipróbálom.

— Práger —

egy lépéssel. Azt javasoltam, Nem a saját ötletem volt, csak a jó memóriám mentett meg. S ahogy nézegettem, egyre inkább az kavargott a fejemben, hogy micsoda félreértésből lettem a nap hőse az órágnál.

Az aláírások, az öreg teljes tájékozatlansága a régi terv részleteiben valahogy összefügg. Egyre inkább meggyőződés, hogy az újítás alapítlete az ismeretlen Kisé. De hol keressem az igazságot? Szeretnék tisztába jönni az öreggel is. Vajon az-e, akinek ismerem? Vajon jó mérnök-e, vagy csak kihasználja, hogy egyre több műszaki tudású emberre van szükség, s ebből jól megéli?

Nem tudom. De hajt az igazságérzet, hogy mindezekről meggyőződjek.

Most már meggyőződtem. Csalódtam egy emberben. Faragó helyezett, hogy igyekezett volna az alkoholista Kis honga alá nyúlni, ellopta, vagy hogy finomabb legyek, plagizálta a tervét.

Mit tegyek? Laci azt mondta, nem maradhatok meg a csalódottságomban. Nem erre neveltek bennünket. Meg kell mondani az igazat, hogy itt bizony plágiumról van szó. A gyáriak ugyanis sokat zaklatnak, nem elég jó az a konstrukció, fennakadások vannak vele, a gyári lap is írni akar róla. Míg tőpregetem, a gyári lap megtámadta a találmányt. „Elviszi a gyár pénzét a nem kellően kidolgozott terv” stb. A főnök napokig levert volt. Majd hozzáfogott egyik kollégájával és válaszcikkben megvédte a maga igazát. „Hogy jön a gyári lap ahhoz, hogy komoly műszaki dolgok felett elhamarkodott bírálatot mondjon.” Úgy látszott, neki van igaza.

Am Laci nem hagyott békében. Ő tudta már velem együtt, hogy ez a konstrukció rossz, csak az eredeti Kis-féle kivitelezhető. Miért erőlteti hát az öreg a magáét? Laci azt mondja, ha már úgyis szóvá tette a lap, meg kell mondani az igazat. A sivátkoznom kell az eredeti megoldásra, az eredeti tervre, amelyik jó, alkalmas arra, hogy sorozatban gyártásuk a gépet. S amit én nem merem határozottan megtenni, megtette Laci! Elment a gyári laphoz, a pártbizottsághoz és elmondta az egészet.

A lapban az ismeretek birtokában Laci sorra vette a konstrukció hibáit, s utalt arra is, hogy bizonyos ötleteket máshonnan veti át az öreg. Szédületes vihar keveredett az intézetben. A közvélemény megosztott. Voltak, akik nyíltan az öreg pártjára álltak. Mások pedig, ha titokban is, de kezdtek emlékezni, hogy tényleg Kis beszélt erről valamikor, csak nem vették komolyan az ötletét. Mások meg ki tudja az igazság érdekében, vagy talán egyéni boldogulásuk vélt elősegítése érdekében gyűjtötték az adatokat az öreg ellen. Az ügyet kivizsgáló bizottság előtt többek megjelentek hívás nélkül is. A pártbizottság is többen megfordultak s az intézetben napirendre került az az erkölcsi kérdés, amit mindenkinek el kell döntenie — becsületesen akar-e alkotni, vagy mindenáron előbbre jutni, anyagi előnyöket szerezni?

A fegyelmi bizottság Laci után természetesen engem is megkérdezett. Mire alapozom, vannak-e bizonyítékaim! Voltak. A régi rajzok ott voltak nálam s természetesen ez per-döntő volt az ügyben.

A fegyelmi ügy kínos pillanatban érte az öreget. Eppen el akart menni az intézetből, megpályázott egy egyetemi állást. Természetesen ezzel a fegyelmi büntetéssel nem bízták rá az ifjúság nevelését. Tehát máshová kellett mennie. El is ment. Sem anyagilag, sem erkölcsileg nem járt rosszabbul, kisebb vállalatához ment főmérnöknek.

A míg az igazságért küzdöttem, jól éreztem magam, szilárd és határozott voltam. S amikor kiderült az igazság és következett a büntetés, az, hogy a szimpatikus, barátságos főnököm szigorú megrovást kapott állami és pártfényekben egyaránt — megtorpantam. Igen, én csak arra gondoltam, hogy az igazság a fontos, de hogy a csalást büntetik is, az már nem volt számomra egyszerű. Sajnáltam ezt az embert, aki egy narancshéjon csúszott el, mert hiúságában több akart lenni, mint amennyit ért, és többet akart magának megszerezni, mint amennyit megérdemelt. Sajnáltam, mert számomra azért barátságos és kedves, egyébként jó szándékú ember maradt, s nem változott ördöggé.

Elment és én maradtam. Az igazságom győzött. S hiába érzem, hogy kötelességem volt rendezni ezt az ügyet, ha már véletlenül beleszórtam, nagyon keserű igazság ez. A botlást ő követte el, és én vádaskodom magamra miatta, hogy megmondtam az igazságot. Talán a tehetetlenség zavara ez. Sajnálom a bukását, de tudom, hogy én már semmiképpen nem segíthetek rajta. Igyekeztem, mint ahogy a fegyelmi bizottság is igyekezett; hogy Faragó megértse: a mai erkölcsi felfogással nem egyeztethető össze hogy valakinek a szellemi termékét csak úgy hangtalanul elulajdonítsuk. Nem volt egészen képes rá. S hogy igazán megértse ez már nem az én dolgom ez már mindannyiunké. Hogy miért?

Mert én is menni készülök a vállalatból. Igaz ugyan, sokan marasztalnak, kedvelnek is talán a következetességemért, de csak én érzem, hogy magamnak milyen sok töredelmet okozott, amíg döntöttem, s nem tudom, most tapasztaltabban, mernék-e újra ugyanígy dönteni? A sajnálkozásán kívül az is bánt, hogy kicsit megfagyott körülöttem a levegő. A kollégák között ugyanis sok a régivágású ember, aki szintén elítéli a plágiumot, s maga a világgért sem nyúlna ilyen eszközökhöz — de valamiféle humanitásból sajnálja azt, aki lebukik. Szóval is tették többen, hogy tapasztalatlan voltam, de az igazság mégiscsak igazság, s a hibát nem én követtem el, én csak felfedeztem. Miféle emberség nevében kellett volna elhallgatnom? Kinek az érdekében? Azoknak, akik Faragóhoz hasonlóan többet akarnak maguknak kikaparni a mások rovására? Nem, ezt nem kívánhatják tőlem!

Bögre Katalin

WILVESZTERI Kívánságoldal

MEGBÍZHATÓ HÍRFORRÁSOK TÁJÉKOZTATÁSA SZERINT AKADNAK NÉHÁNYAN EGYETEMÜNKNÖ, AKIK CSAK AKKOR LENNÉNEK ELÉGEDETTÉK A KÖZGAZDÁSSZAL, HA ÁTTERNE A LUDAS MATYI PROFILJÁRA. SZILVESZTERI OLDALUNKAT EZEN „UTÓPISTA ELHAJLÓK” FIGYELMÉBE AJÁNLJUK. DE AZÉRT MÁSOK IS ELOLVASHATJÁK.

LEVÉL a lucskos káposztáról

Tisztelt Asszonyom!
Engedje meg, hogy együttérzésem jeléül jelképesen megszorítsam a kezét és egyszerre kifejezzem örömeimet, amelyet az Ön lendületes nyíltsága, őszinte hevülete váltott ki bennem, míg levelét olvastam. El kell ismernem, Önnek igaza van, de nem hallgathatom el ellenvetéseim sem.

Népgazdaságunk jelenlegi fejlettségi fokán valóban elvárható hogy végre megoldódjon a polietilén zacskós lucskos káposzta árusítása, hiszen van már zacskóban uborka, burgonya, csirke és ki tudja még mi minden. Azzal a túlnyúlően kövelelőzettel azonban már nem lehet egyetérteni, amellyel Ön sürgeti a megvalósítást. Higgye el, az élet rohanó tempója nem jelenthet kapkodást és elhamarkodottságot. Hogy csak egy példát hozzak fel, a Szalmaszálpercegetető Egyetemen kétféle éve folyik az oktatási reform előkészítése és végrehajtása, de egyelőre senki sem tudná megmondani, mikor lesz vége, s vége lesz-e egyáltalán a legközelebbi reformig.

Nem tudok az Ön pártjára állni abban sem, hogy sokallja a polietilén zacskóban majdnál árusítandó lucskos káposzta árának emelkedését. Gondolja meg, minő előnyök származnak abból, hogy ilyen korszerű formában kerül Önhöz mindnyájunk eme nyálösszefutató tápláléka. Minő előnyök a fogyasztónak, az eladónak, különösen pedig mennyi előny annak, aki megcsinálta. Ismét csak az egyetemre hivatkozhatom, ahol, minden csin, báj, kellem nélküli durva papírra nyomott jegyzetek helyett egészszázonba kötött, illusztrált, biblíapapírra lehel, öt nyelvű tartalomjegyzékkel kiegészített szakkönyvsorozatból tanulhatnak a hallgatók. Minő és mennyi érv mindazoknak, akiket már említettem. Nem hiszem, hogy bárkinek eszébe jutott volna felbőszülni azon, hogy az eddigi tíz forintba kerülő jegyzet új formájában hetven forintért árusítják. Ismét csak arra szeretném kérni Önt, hogy megértő legyen. Igen, csak ezt mondhatom Önnek, és remélem, hogy a lucskos káposzta illetékesei is megértőek lesznek. Hiszen Ön is, e sorok írója is jó szándékkal mondott mindent, hiszen a bajok arra is valók, hogy elmondják őket.

Üdvözzel:

— jéé...

Egyetemi tudósítónktól

Az esti hallgatók gazdaságtörténeli zárthelyi dolgozata között akadám az alábbi ki-jelentésre: „A földesúr jobb-bagyait a földhöz ragasztotta.” Érdekes lett volna, ha a dolgozat részletesen ismerteti a látványos eseményt. A szerző alkalomadtán tanulmányt is írhatna e témából. „Magyar népszokások a feudalizmusban” címmel.

Jogvizsgán hallottuk: „Az egyesülési szabadság azt jelenti, hogy minden állampolgár-nak joga van megválasztani, hogy mivel akar egyesülni.”

A Kwai folyó mentén egy kutatócsoport barlangrajzok után kutat. En ilyen expedi-ciókban mostanában (elfog-laltságom miatt), nem tudok részt venni. Akad azonban itthon is lelőhely, például a 00 (bocsánat). Szemben a fal-on felirat: Fordulj jobbra. A jobb oldalon: Fordulj hátra. A bal oldalon: Fordulj balra. Unom már ezt a forgólódat, de majd megesz a kíváncsi-ság. — És végül hátul az aj-tón: Ne fordulj vissza, fiam! Többet nem kutatok.

Nem akadékoskodásból eme-lek most szót, hanem mert ag-godalmat érek a magyar nyelv iránt. Majdnem minden-ki előtt ismeretes az a szép statisztikai fogalom, hogy „standardizálás”. A fogalom-mal együtt töltik fejünkbe a kiejtést is: sztenderdizálás. Nekem kezdetű fogva bár-totta valami a fülemet. Hiszen a szóban csupa magas magán-hangzó van. Minek tesznek akkor mélyhangú képzőt hoz-zá? Miért kellett felírni a szabályokat és kismizni a helyes kiejtést. A magam ré-széről igyekszem jóvátenni a hibát és ezentűl csakis szabá-lyosan ejtem. Így: sztenderdi-zálás.

KÖZGAZDÁS

a Marx Károly Közgazdasá-gtudományi Egyetem lapja
Cím: IX. Dimitrov tér 8.
Telefon: 188-850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Gyuláné
Kiadja: Hirlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lányomában
Megjelenik 2 hetenként

MODERN ÁLLATMESÉNK

A nyuszi és a kísérlet

Szenzációs hír járta be a világot: „A budapesti Közgazdaságtudományi Egye-temen állatkísérleteket hajta-nak végre. A kísérlet célja, az injekció formájában is bead-ható káposzta-vakcina kipró-bálása. A kísérlet időtartama két év, alanyai különböző ne-mű nyuszikák.”

Nemcsak a tudósokat, ha-nem az egyszerű laikusokat is meglepte a hír és azóta élénk figyelemmel kísérik az esemé-nyeket. Munkatársunk felke-reste a laboratórium egyik ve-zetőjét és a kísérletek eddigi lefolyásáról, valamint az ered-ményekről érdeklődött.

„Annak idején mintegy het-ven mezei nyulat tereltünk ketrecekbe — kezdte nyilat-koztát a fehér köpenyes M. I. elvtárs. Óvatosságból az első évben csak kis mennyiségben juttattunk káposzta-vakcinát az állatok szervezetébe. Meg-állapítottuk, hogy a tudomány hatalmas felfedezése nem ká-rostítja az egyébként gyenge mezei nyúl szervezetét, sőt, edzettebbé, ellenállóbbá tette őket bizonyos betegségek, kü-lönösen pedig az új, nevű ví-rusos megbetegedés ellen. A második évben jelentősen fel-emeltük az egy nyúlra eső ká-poszta-vakcina mennyiségét. Sajnos, ennek ellenére az idén sokkal több megbetegedés for-dult elő, nyulaink hol emyed-ten, fáradtan heverésznek egész nap, hol pedig ketrecek ajtaján dörömbölnék, s a nyúlra jellemző szívbemarko-ló visító hangot adnak ki.

Az állatbarátok emiatt sok-szor támadnak bennünket és azzal fenyegetőznek, hogy kínzás miatt feljelentést tesznek. Követelőznek, hogy a kísérleteket haladéktalanul függesztjük fel és a nyulakat bocsássuk szabadon. Sajnos, ezek az emberek nem gondol-koznak tudományosan. Nem értik meg, hogy a káposzta-vakcina adagjának emelése csak jót tesz az állatoknak, mint ezt tudományos elemzé-seink pontosan kimutatták. Igaz, a nyulak már nem akar-ják elfogadni a vakcinát. En-nek azonban nem a felemelt adag az oka, hanem a rend-

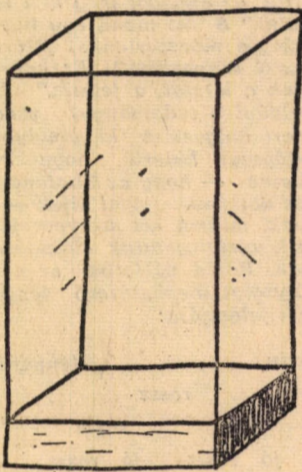
kívül megelégnék napfolte-vekenység.”

Nyilatkozata után M. I. elvtárs megmutatta a kí-sérleti nyulakat. Az egyik ket-recből egy vörös szőrű, piros szemű példányt emelt ki. Megsimogatta az ernyedt tes-tű kis állatot, arca átszelle-mült és a következőket mon-dta:

— O, te kis buta tapsifüles, mily nagy kár, hogy nem gon-dolkodó lény vagy! Te nem tudod, nem is tudhatod, hogy ki akar neked igazán jót... És a nyúl puha pihe szőröcs-kéjére egy igazi állatbarát for-ró könnyei hullottak...

PANOPTIKUM

(Nevezetes emberek.)

A vitrin üresen marad, ne-hogy megsértődjön, akit ide helyeznénk, és azok sem, akik kívül rekednének.

Tomacsek és az indexek

Volt egy diák, Tomacsek Sosem látott indexet. Egyszer aztán Tomacsek Meglát három indexet: Aránytöltő, -atlanú és Aránytöltődést Össze ne keverd E három indexfajtát! Nem tudta ezt Tomacsek, S kirúgták a baleket.

— ki —

Ketten beszélnek

— Egészen beletemetkeztem a munkába. Készíted a szak-dolgozatod?

— Nem, még nem kezdtem el.
— Hát akkor mit csinálsz ekkora buzgalommal?
— Irok.
— Azt én is látom. De mit írsz?
— Nem mindegy? Irok és kész!
— Ha ennyire titok... Én már megyek is...
— Ki mondta, hogy menj? Maradhatsz. — Különbem sem titok. Neked nyugodtan el-mondhatom. Néhány humo-rszket írok a Ludas Matyi-hoz.

— Te ilyesmit szoktál írni? Ezt eddig nem is tudtam. De öregem, hisz én még egyetlen cikket sem olvastam, pedig utolsó betűig végig szoktam tanulmányozni a Ludast.

— Persze, hogy nem, mert nem közzölték le őket. Van ne-ked arról egyáltalán fogalmad, milyen nehéz utat törni egy kezdő, fiatal írónak a befuto-ttak közé? Mindenhonnan visz-szadobják írásaimat.

— Tehát máshol is próbáltál már szerencsét?

— Haj, de mennyiszor! Leg-utóbb a Kortárhoz küldtem

be 2 novellát és egy drámát. Az Új Íráshoz pedig legír-szebb lírai versciklusomat...

— Na és???
— Visszaküldték. Mint min-dig! Tudod, az új hangot nem képesek befogadni ezek a be-porosodott fülek. Nem akar-nak elismerni. De most majd lefordítatom eddigi termésé-met néhány idegen nyelvre és elküldöm a nagyobb külföl-di folyóiratoknak. Mit tehetek mást? A saját hazájában sen-ki sem lehet proféta.
— Mondd csak, eddig még sehol nem közzölték egyetlen írásodat sem?
— Sajnos...

— És a Közgazdasztól is visszadobták mindegyiket?

— Onnan nem. Meg sem próbáltam közzölni.

— És miért? Hiszen mégis-csak ez lenne a kézenfekvő. Ide jársz az egyetemre, meg aztán gondolom, a konkurren-cia is kisebb, mint a Kortárs-nál vagy a Ludasnál. Ha be-vinnéd a Közgazdaszba né-hány írásodat, végre nyomta-tásban is olvashatnád mű-veidet.

— Na látod! Éppen ezért nem viszem oda. Bolond len-nék legégetni magam ezekkel a gyenge dolgokkal.

(— ki —)

Velem történt

Lehet-e nálunk szalmázni?

A statisztika-szeminárium-vezetőnk a szigorlat előtti utolsó konzultáción már a végső jó tanácsokkal is ellá-tott bennünket, amikor befe-jezésül azt kérte tőlünk, hogy a vizsgán kiméljük meg a mellébeszéléstől.

— Tudják, egy alkalommal egyült jött hozzám vizsgálni egy levelező és egy ki tudja hányadszor nekirugaszkodó délelőtti. Alig fogott hozzá a levelező a felelethez, az a ve-

terán délelőtti máris elkezd nevetni. A levelező beszél, be-szél — az meg csak röhögi. De annyira, hogy a végén már magam is kíváncsi lettem rá, min derül annyit. Amikor aztán sorra került — közben a levelező megbukott, meg miegyéb — szóval megkérdem a délelőtti, mi baja volt. — Oh — mondja, még akkor is nevetve — én már az első mondat után tudtam, hogy meg fog bukni. Azt fej-tegette, milyen nagy jelentő-sége van a szóban forgó kér-désnek. jéé...

Hát ha valaki nem ismeri

Mottó: Nincsenek régi vicek, csak öreg közgaz-dászok. Egy gólyának minden vice új.

Az orvos, a mérnök és a közgazdász vitatkozik, melyikük foglalkozása régebbi ere-detű.

Az orvos: Nyilvánvaló, hogy az enyém, hiszen Ádám bor-dájának kioperálása már egy orvosi műtét volt.

A mérnök: Igen ám, de amikor még Ádám nem élt, sőt a természet sem létezett, hanem az egész világ az ös-káosz kusza állapotában forrt. akkor mérnöki munkával kel-lett a természet rendjét kiala-kítani. Az én foglalkozásom-nál régebbi nem lehet.

A közgazdász: És mit gon-dolnak, ki csinálta a káoszt?

Nem közölhető kéziratot küldtek:

Jakab Zoltán, Gaal Gyula, Ligeti Sándor, Becsy György, Szigeti Ernő, Faklen Pál, Goldperger István, Vértes Gé-bor, Torma Imre, Kékesi Jó-zsef, Mausecz Zsuzsa, Monig István, Puskás Levente, Kéthly Katalin, Práger Alajos, Alföldi László, Remenyik La-jos, Dvorszky Ildikó, Miklós-vári Zoltán, Majos Piroska, Polgár Edit, Viszt Erzsébet, Brüll Mária és Bögre Katalin.

E HETI HÍRDETÉSÜNK

Váltson inkább Auto nyeremény-betétkönyvet